

Bruxelles, 15. listopada 2025.
(OR. en)

Međuinstitucijski predmet:
2023/0163 (COD)

10056/1/25
REV 1 ADD 1

TRANS 234
MAR 94
CODEC 773
PARLNAT

OBRAZLOŽENJE VIJEĆA

Predmet: Stajalište Vijeća u prvom čitanju u cilju donošenja UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o Europskoj agenciji za pomorsku sigurnost i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1406/2002

- obrazloženje Vijeća
- donijelo Vijeće 13. listopada 2025.

I. UVOD

1. Komisija je 1. lipnja 2023. podnijela navedeni zakonodavni prijedlog Europskom parlamentu i Vijeću u okviru paketa o pomorskoj sigurnosti¹.
2. Vijeće je 18. lipnja 2024. postiglo dogovor o općem pristupu².
3. Europski parlament donio je svoje stajalište u prvom čitanju 12. ožujka 2024. Za 10. saziv Parlamenta izvjestiteljem je imenovan g. Sérgio Humberto (EPP, Portugal).
4. Pregovori su započeli 19. studenoga 2024. prvim trijalom, nakon čega je 20. svibnja 2025. uslijedio drugi trijal. Tijekom drugog trijala 20. svibnja 2025. pregovarači su postigli politički dogovor.
5. Coreper je 4. lipnja 2025. analizirao konačni kompromisni tekst u cilju postizanja dogovora i potvrdio ga.
6. Predsjednica odbora TRAN 24. lipnja 2025. uputila je pismo predsjedniku Corepera u kojem je potvrdila da će Parlament odobriti stajalište Vijeća u drugom čitanju ako Vijeće dogovoreni tekst odobri u prvom čitanju, nakon pravno-jezične redakture.

II. CILJ

7. Glavni su ciljevi revizije:
 - a. bolje utemeljiti i uvažiti aktualne zadaće i ciljeve Agencije kako bi bila zakonski ovlaštena za njihovo ispunjavanje i za pružanje potrebne tehničke, operativne i znanstvene pomoći državama članicama i Komisiji čime bi se osigurala pomorska sigurnost i zaštita te poduprle zelena i digitalna tranzicija tog sektora;
 - b. osigurati da EMSA-in mandat bude prilagođen budućim potrebama tako što će se omogućiti dovoljno fleksibilnosti za uvrštavanje novih zadaća kojima se odgovara na rastuće potrebe pomorskog sektora i
 - c. osigurati da Agencija ima odgovarajuće ljudske i financijske resurse za obavljanje svoje uloge.

¹ 10160/23.

² 10828/24.

III. ANALIZA STAJALIŠTA VIJEĆA U PRVOM ČITANJU

1. Postupovni kontekst

8. Na osnovi prijedloga Komisije Parlament i Vijeće vodili su pregovore u cilju postizanja dogovora o stajalištu Vijeća u prvom čitanju, što je rezultiralo ranim dogovorom u drugom čitanju. Tekst nacрта stajališta Vijeća u potpunosti uvažava kompromis dvaju suzakonodavaca.

2. Sažetak glavnih pitanja

9. Stajalište Vijeća u prvom čitanju o različitim elementima reforme, nakon dogovora suzakonodavaca, navedeno je u nastavku.
10. Kad je riječ o „tehničkom” dijelu te uredbe (članci od 1. do 13.), glavni su ciljevi Vijeća osigurati da se Agencija usredotoči na pružanje potpore državama članicama i Komisiji u pravilnoj provedbi *postojećeg* zakonodavstva Unije, kako bi se izbjeglo udvostručivanje napora i osiguralo da Agencija učinkovito upotrebljava resurse koje ima na raspolaganju. Izmjene prijedloga Komisije uvedene su uglavnom kako bi se tekst pojednostavnio i sadržavao manje pojedinosti, čime se omogućuje fleksibilnost i osigurava mandat prilagođen budućim potrebama.
11. Vijeće je u velikoj mjeri zadržalo svoje stajalište iz općeg pristupa o predloženim zadaćama povezanim s pomorskim autonomnim površinskim brodovima (MASS) i emisijama NO_x jer ti elementi nisu u nadležnosti EU-a (članak 4. odnosno članak 5.). Vijeće je prihvatilo nekoliko dodataka Parlamenta u pogledu alternativnih goriva koja se upotrebljavaju u pomorskom prometu, u granicama postojećeg zakonodavstva EU-a u tom području (Uredba o inicijativi FuelEU Maritime³) (članci 4. i 6.). Istodobno su zadaće povezane s provedbom Konvencije o radu pomoraca⁴ ograničene na elemente koji su već uključeni u Direktivu o nadzoru države luke⁵ (članak 4.).

³ Uredba (EU) 2023/1805 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. rujna 2023. o upotrebi obnovljivih i niskougljičnih goriva u pomorskom prometu i izmjeni Direktive 2009/16/EZ.

⁴ Konvencija o radu pomoraca iz 2006., kako je izmijenjena.

⁵ Direktiva (EU) 2024/3099 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2024. o izmjeni Direktive 2009/16/EZ o nadzoru države luke.

12. Vijeće je zadržalo svoje stajalište iz općeg pristupa i dodalo tri nove zadaće za Agenciju, od kojih je najvažnije to da EMSA sada može pružati potporu Komisiji, nacionalnim tijelima i relevantnim tijelima Unije u provedbi Unijinih mjera ograničavanja (tj. sankcija, između ostalog pružanjem podataka o kretanju brodova obuhvaćenih režimom sankcija) (članak 8.). Agencija će ujedno pripremati i ažurirati procjenu rizika za sve morske bazene u EU-u koja će služiti isključivo kao osnova za postavljanje Agencijinih plovila za odgovor na naftno i kemijsko onečišćenje radi pružanja potpore državama članicama u aktivnostima odgovora na onečišćenje morskog okoliša (članak 5.). Naposljetku, Agencija također može provoditi inspekcijske preglede na licu mjesta u ime Komisije, u skladu s Uredbom (EU) 1257/2013 o postrojenjima za recikliranje u trećim zemljama, ako joj Komisija odluči delegirati tu zadaću (članak 10.).
13. U vezi s jednom zadaćom, konkretno Agencijinim posjetima državama članicama i inspekcijskim pregledima (članak 10.), Vijeće se približilo stavovima Parlamenta i Komisije te je pristalo revidirati svoje stajalište iz općeg pristupa o utvrđivanju zatvorenog popisa pravnih akata u skladu s kojima se takvi posjeti i inspekcijski pregledi mogu odvijati. Vijeće je prihvatilo da će fokus EMSA-inih posjeta državama članicama biti provedba relevantnog prava Unije u području pomorske sigurnosti i sprječavanja onečišćenja, pod uvjetom da Komisija tu zadaću delegira Agenciji.
14. Naposljetku, kad je riječ o zadaćama Agencije u vezi s međunarodnim odnosima (članak 11.), Vijeće se složilo s time da se izvršnom direktoru uz prethodnu suglasnost Komisije i Upravnog odbora omogući smještanje osoblja u Unijinoj delegaciji u Ujedinjenoj Kraljevini radi pružanja potpore državama članicama i Europskoj komisiji u aktivnostima povezanim s njihovim sudjelovanjem u radu Međunarodne pomorske organizacije.
15. U dijelu o upravljanju (članci od 14. do 45.) Vijeće nastoji očuvati institucijsku ravnotežu između država članica i Komisije u upravljanju Agencijom.

16. Nekoliko je pitanja detaljno razmotreno s Parlamentom i Komisijom, a riječ je o: dodanoj vrijednosti osnivanja novog izvršnog odbora, relativnoj zastupljenosti Komisije u Upravnom odboru (broj predstavnika Komisije), pravilima o glasovanju Upravnog odbora, vetu Komisije na moguće odluke Agencije koje bi mogle biti u suprotnosti s Okvirnom financijskom uredbom ili Pravilnikom o osoblju te o mogućnosti da se Agenciji odobri osnivanje regionalnih centara.
17. Vijeće zadržava svoje stajalište iz općeg pristupa o brisanju odredaba koje se odnose na Izvršni odbor i pravila o glasovanju Upravnog odbora (članak 16.). Međutim, Vijeće se složilo s Parlamentom da se preispita pitanje većine potrebne za imenovanje izvršnog direktora. Sada ga Upravni odbor može imenovati dvotrećinskom većinom umjesto četveropetinskom većinom kako je navedeno u općem pristupu. Osim toga, Vijeće je uvelo mehanizam prema kojem trećina članova Upravnog odbora s pravom glasa može predložiti razrješenje dužnosti izvršnog direktora. Dosad je takav prijedlog mogla podnijeti samo Komisija (članak 21.).
18. Istodobno, kako bi se očuvala institucijska ravnoteža u upravljanju Agencijom, Vijeće se približilo stavovima Parlamenta i Komisije te se složilo s time da će Upravni odbor Agencije i dalje uključivati četiri predstavnika Komisije, kako je navedeno i u postojećoj Uredbi o EMSA-i. Parlament se ujedno složio da nema potrebe da imenuje vlastite promatrače u Upravnom odboru.
19. I Vijeće u svojem općem pristupu i Parlament u svojem prvom čitanju složili su se s time da se izbriše veto Komisije na moguće odluke Agencije koje bi mogle biti u suprotnosti s Okvirnom financijskom uredbom ili Pravilnikom o osoblju. Nakon opsežnih rasprava s Komisijom Vijeće i Parlament dogovorili su se da će veto Komisije zamijeniti „postupkom preispitivanja”, čime bi se Komisiji omogućilo da izrazi zabrinutost ako smatra da bi određene odluke o pitanjima povezanim s Okvirnom financijskom uredbom i Pravilnikom o osoblju mogle izložiti Agenciju (i proračun EU-a) ozbiljnim pravnim rizicima (članak 20.). Time će se Upravnom odboru omogućiti da ponovno razmotri to pitanje, u postupku sličnom onome koji se upotrebljava za donošenje jedinstvenog programskog dokumenta: ako se Komisija i dalje protivi odluci u drugom čitanju, ona se može donijeti samo jednoglasnom odlukom predstavnika država članica.

20. Naposljetku, Vijeće je prihvatilo argumente Parlamenta i Komisije u pogledu mogućnosti da se Agenciji odobri osnivanje regionalnih centara jer ta mogućnost postoji i u aktualnoj Uredbi o EMSA-i (članak 31.). Iako bi osnivanje takvih regionalnih centara moglo imati znatne financijske posljedice, Vijeće se složilo da su zaštitne mjere koje je predložila Komisija dostatne za zaštitu proračuna Agencije jer bi svaku odluku u tom pogledu donosio samo Upravni odbor, na zahtjev Komisije i „vodeći računa o utjecaju na proračun”.

IV. ZAKLJUČAK

21. Stajalištem Vijeća podupire se cilj prijedloga Komisije i u potpunosti se uvažava kompromis postignut u neformalnim pregovorima između Vijeća i Europskog parlamenta, uz potporu Komisije.
22. Vijeće stoga smatra da njegovo stajalište u prvom čitanju uravnoteženo odražava ishod pregovora i da će se novom Uredbom o EMSA-i, kada bude donesena, osigurati da Agencija bude zakonski ovlaštena pružati državama članicama i Komisiji potrebnu tehničku, operativnu i znanstvenu pomoć kako bi se osigurale pomorska sigurnost i zaštita te podržale zelena i digitalna tranzicija tog sektora.
-